

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA. 410.025.02.2017
P/17/029

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/029 – Wspieranie wyczynowego uprawiania sportów zimowych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Dariusz Bienek, główny specjalista kontroli państwowej - upoważnienie do kontroli nr LKA/230/2017 z dnia 8 września 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Polski Związek Biathlonu w Katowicach ¹ , ul. Tadeusza Kościuszki 84, 40-519 Katowice. (dowód: akta kontroli str. 5)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dagmara Gerasimuk ² , Prezes PZBiath. (dowód: akta kontroli str. 2-3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W latach 2014-2017 (do 30 czerwca) PZBiath zapewnił warunki szkoleniowe do przygotowania zawodników kadry narodowej do uczestnictwa w zawodach sportowych. Organizacja i realizacja przez Związek zadań związanych z wyczynowym uprawianiem biathlonu pozwoliła na zdobycie w ww. okresie przez zawodników kadry narodowej 6 medali na Mistrzostwach Świata³ i Mistrzostwach Europy⁴ oraz osiągnięcie 23 miejsc punktowanych na Igrzyskach Olimpijskich⁵, MŚ i ME⁶. W latach 2014-2016 osiągnięto też ponad połowę wyników sportowych założonych, w badanych umowach o dofinansowanie zawartych przez Związek z Ministrem Sportu i Turystyki⁷.

Najwyższa Izba Kontroli⁸ pozytywnie ocenia organizację i realizację przez Związek, w okresie objętym kontrolą, zadań związanych z wyczynowym uprawianiem biathlonu jak również współpracę z Ministrem SiT w zakresie rozwoju sportów zimowych. PZBiath przyjął „Strategię PZBIATH” i realizował założone w niej zadania. W 2017 r. zorganizował w Polsce ME oraz corocznie organizował Mistrzostwa Polski i Puchar Polski. Promocja biathlonu w okresie objętym kontrolą, przeprowadzona przez Związek w ramach organizacji ME oraz poprzez zorganizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych, w ocenie NIK była wystarczająca. Objęte badaniem dotacje Ministra SiT terminowo rozliczono.

NIK ocenia negatywnie nieudokumentowanie spełnienia wymogów określonych w §17 pkt 2 umowy o dofinansowanie zawartej z Ministrem SiT w dniu 16 maja 2014 r. w zakresie zachowania konkurencyjności i oszczędności przy zawieraniu umów na zakup analizatora składu ciała i pięciu trenerów narciarskich (na łączną kwotę 56,6 tys. zł) oraz zaniechanie wymogu ewidencjonowania odbioru sprzętu sportowego przez zawodników, tj. sześciu sport-testerów oraz kolby karabinu, określonego w programie Ministra SiT z 2014 r. pn. „Program dofinansowania zadań związanych

¹ Zwany dalej „PZBiath” lub „Związek”.

² Wybrana na stanowisko 15 czerwca 2014 r. Do tego momentu stanowisko to pełnił prof. Zbigniew Waśkiewicz.

³ Zwane dalej „MŚ”.

⁴ Zwane dalej „ME”.

⁵ Zwane dalej „IO”.

⁶ Wyniki zostały osiągnięte podczas zimowych edycji Mistrzostw Świata i Europy. Ponadto w letnich edycjach tych zawodów zawodnicy kadry narodowej wszystkich kategorii zdobyli osiem medali i 17 miejsc punktowanych.

⁷ Zwany dalej „Ministrem SiT”.

⁸ Zwana dalej „NIK”.

z przygotowaniem w 2014 r. kadry narodowej do udziału w Igrzyskach Olimpijskich, Igrzyskach Paraolimpijskich, Igrzyskach Głuchych, Mistrzostwach Świata lub Mistrzostwach Europy ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej⁹.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i realizacja zadań dotyczących wyczynowego uprawiania biathlonu

Opis stanu faktycznego

1. Związek działa na podstawie Decyzji Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 4 kwietnia 1997 r. W Krajowym Rejestrze Sądowym został zarejestrowany 26 września 2002 r. PZBiath jest członkiem międzynarodowej federacji biathlonu - International Biathlon Union¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 4-7)

2. W PZBiath obowiązywał Statut Polskiego Związku Biathlonu¹¹ dostosowany do przepisów wynikających z art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie¹². Jego zmiany zostały zatwierdzone przez Ministra SiT w formie decyzji. Statut zawierał wymogi określone w art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 1-8 i art. 10 ustawy o sporcie oraz w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach¹³.

(dowód: akta kontroli str. 8-22)

3. Związek, zgodnie z zapisami Statutu, realizował szkolenie sportowe i przygotowania zawodników kadr narodowych do Igrzysk Olimpijskich, Mistrzostw Świata i Europy w biathlonie. PZBiath ustanowił strategię rozwoju biathlonu na lata 2015-2022 pn. „Strategii PZBIATH”¹⁴. W Strategii wskazane zostały następujące priorytety: 1) Wzrost poziomu wyników sportowych, 2) Popularyzacja biathlonu (rozwój marketingowy), 3) Upowszechnianie biathlonu, 4) Rozwój infrastruktury sportowej. Strategia zawierała określone działania służące osiągnięciu ww. priorytetów, jak również diagnozę sytuacji w biathlonie oraz sytuację finansowo-organizacyjną Związku. Określone zostały także działania Związku w sferze upowszechniania biathlonu. Jak wyjaśniła Prezes, Strategia została przekazana MSiT, które nie podjęło żadnych działań wskazujących na brak jej akceptacji. Dodała także: „Jednocześnie należy zaznaczyć, że w 2016 r. zostało przez MSiT zlecone wykonanie badania-analizy działalności Polskich Związków Sportowych w dyscyplinach olimpijskich, któremu również podlegała Strategia PZBiath. W przedmiotowym raporcie nie została ona w żaden sposób wymieniona jako niezgodna z założeniami przyjętymi przez MSiT w zakresie strategii rozwoju sportu do roku 2020”. Strategia została zatwierdzona przez Zarząd PZBiath i przedstawiona Walnemu Zgromadzeniu Delegatów. W Strategii określono monitorowanie realizacji poszczególnych zadań w zakresie liczby startów i osób biorących w nich udział, jak i osiąganych wyników przez zawodników wszystkich kategorii wiekowych. Wyniki monitorowania osiągania celów Strategii były przedstawiane w rocznych sprawozdaniach z działalności PZBiath, gdzie również wskazywano kolejne działania lub modyfikację dotąd wykonywanych działań w zakresie zarówno reprezentowania kraju, jak i promocji biathlonu.

(dowód: akta kontroli str. 23-44, 95-112, 173-187, 266-274,747)

W dokumentach pn. „Wytoczne sportowe”, opracowywanych na kolejne sezony zimowe oraz letnie, stosownie do przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o sporcie, były określone reguły sportowe, organizacyjne oraz zasady powoływania zawodników do kadry narodowej. W „Wytocznych sportowych” na sezon 2017/2018 zostały określone „Zasady kwalifikacji do imprez

⁹ Zwany dalej „Programem Ministra SiT z 2014 r.”.

¹⁰ Zwanej dalej „IBU”.

¹¹ Zwany dalej „Statutem”.

¹² Dz. U. z 2017, poz. 1463 ze zm., zwana dalej „ustawą o sporcie”.

¹³ Dz. U. z 2017, poz. 210.

¹⁴ Strategia została zatwierdzona przez Zarząd PZBiath. 28 maja 2015 r. (Uchwała Nr Z-7/6/2015) i przedstawiona Walnemu Zgromadzeniu Delegatów. Zwana dalej „Strategią”.

międzynarodowych”, w tym na IO w Korei w 2018 r. Programy przygotowani do ww. igrzysk zostały przedstawione w załącznikach do objętych badaniem wniosków o dofinansowanie przygotowani kadr narodowych do udziału w imprezach międzynarodowych. PZBiath ustanowił także w formie regulacji wewnętrznych reguły dyscyplinarne we współzawodnictwie sportowym, regulaminy: licencyjny dla zawodników, przyznawania i pozbawiania licencji klubowych i trenerskich oraz zmiany barw klubowych, jak również przepisy bezpieczeństwa w obchodzeniu się z bronią podczas treningów i zawodów sportowych. W ww. Wytycznych były także określone zasady: punktacji w klasyfikacji Pucharu Polski, zdobywania klas sportowych, rozgrywania zawodów zaliczanych do współzawodnictwa dzieci i młodzieży, rozgrywania imprez mistrzowskich oraz kalendarz zawodów, jak również regulamin smarowania nart podczas zawodów ogólnopolskich.

(dowód: akta kontroli str. 45-68, 126-148, 204-240, 290-390)

W 2014 r. Związek zrzeszał 230 zawodników (w tym 95 kobiet i 135 mężczyzn), natomiast w latach 2015-2016 liczba zawodników wynosiła 623 (258 i 365). Liczba klubów sportowych również wzrastała i wynosiła 35 w 2014 r., natomiast w kolejnych dwóch latach 41. Na koniec lat 2014, 2015 i 2016 (odpowiednio) 68, 75 i 75 trenerów posiadało licencje PZBiath.

(dowód: akta kontroli str. 400)

W strukturze Związku powołano kierownika wyszkolenia sportowego¹⁵, odpowiadającego za szkolenie sportowe wszystkich kadr narodowych.

(dowód: akta kontroli str. 391-397, 936)

W organach międzynarodowej federacji biathlonu IBU zasiadała w latach 2014-2016 Prezes PZBiath.

(dowód: akta kontroli str. 400)

Na stronie internetowej Związku w dniu badania (tj. 20 września 2017 r.) stwierdzono zamieszczenie: Statutu PZB¹⁶, Strategii oraz wytycznych sportowych na poszczególne sezony zimowe oraz letnie¹⁷, jak również regulaminów m.in.: przyznawania i pozbawiania licencji klubowych, zawodniczych, trenerskich i sędziowskich oraz dyscyplinarnego PZB¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 408-411)

PZBiath w latach 2014-2017 (do 30 czerwca) pięciokrotnie zorganizował zawody międzynarodowe w Dusznikach Zdroju¹⁹ oraz jeden raz w Kościelisku²⁰. W okresie objętym kontrolą Związek co roku organizował Mistrzostwa Polski oraz Puchar Polski (zimowe i letnie). W zimowych Mistrzostwach Polski w latach 2014-2016 odnotowano następujące liczby osobo-startów we wszystkich kategoriach wiekowych (odpowiednio): 1006 (w tym 80 senierek i 153 seniorów), 1015 (w tym 58 senierek i 89 seniorów) i 989 (w tym: 104 senierek i 131 seniorów)²¹. Natomiast w zawodach Pucharu Polski udział brała następująca liczba zawodników/zawodniczek we wszystkich kategoriach wiekowych²² (odpowiednio): 228 (w tym cztery seniorki i sześciu seniorów), 279 (w tym cztery seniorki i sześciu seniorów) i 262 (w tym pięć senierek i czterech seniorów)²³.

(dowód: akta kontroli str. 401, 406-407)

¹⁵ Zwany dalej „Kierownikiem wyszkolenia”.

¹⁶ Adres strony: <http://biathlon.com.pl/strefa-pzbiath/statut/>

¹⁷ Adres strony: <http://biathlon.com.pl/strefa-pzbiath/wytyczne/>

¹⁸ Adres strony: <http://biathlon.com.pl/strefa-pzbiath/przepisy-regulaminy/>

¹⁹ Nadzieje Olimpijskie (Olympic Hopes) - Duszniki Zdrój 29-31 stycznia 2014 r., Puchar IBU - Duszniki Zdrój 09-11 stycznia 2015 r., Baltic Cup - Duszniki Zdrój, 16 -18 stycznia 2015 r., Puchar IBU - Duszniki Zdrój 19-22 stycznia 2016 (odwołane z powodu braku śniegu), Otwarte Mistrzostwa Europy Seniorów (IBU OECH) - Duszniki Zdrój 23-29 stycznia 2017 r.

²⁰ Nadzieje Olimpijskie (Olympic Hopes), Kościelisko, 20-22 stycznia 2017 r.

²¹ W letniej edycji Mistrzostw Polski odnotowano w latach 2014-2017 następujące liczby osobo-startów (odpowiednio): 961, 824 i 919.

²² Podane zostały osoby sklasyfikowane w całej edycji Pucharu Polski.

²³ W letniej edycji Pucharu Polski w latach 2014-2017 udział wzięło (odpowiednio): 240, 227, 243 i 251 osób sklasyfikowanych w całej edycji zawodów.

W historii PZBiath nie miały miejsca przypadki zasilenia polskiej reprezentacji zawodnikami pochodzącymi z innych krajów i uzyskującymi wysokie wyniki sportowe. Prezes wyjaśniła: *„Podejmowaliśmy działania polegające na rozmowach wstępnych z zawodnikami i zawodniczkami obcokrajowcami, jednak główną przeszkodę stanowiły procedury nadawania polskiego obywatelstwa”*.

(dowód: akta kontroli str. 401)

Według Prezes baza obiektów sportowych w Polsce nie jest wystarczająca do zapewnienia szkolenia sportowego zawodników kadry narodowej w biathlonie, gdyż Związek dysponuje tylko jednym kompletnym obiektem biathlonowym w Dusznikach Zdroju na Jamrozowej Polanie, wyposażonym w system sztucznego naśnieżania tras umożliwiający produkcję śniegu przy temperaturach około -4°C, profesjonalną strzelnicę biathlonową oraz trasy asfaltowe o długości 2,3 km oraz 1,3 km. Obiekt ten był wykorzystywany w szkoleniu Kadr Juniorskich i Młodzieżowych w okresie przygotowawczym do sezonu startowego. W przypadku seniorskich kadr narodowych wymagana była większa różnorodność tras asfaltowych w okresie letnim (m.in. pętla o długości 4-5 km), co powodowało wykorzystanie obiektu na Jamrozowej Polanie jeden do dwóch razy w roku, w bezśnieżnym okresie przygotowawczym. Obiekt ten spełniałby wymagania do przygotowania kadr seniorskich w okresie zimowym przy zapewnieniu kompletnego naśnieżenia. Z kolei obiekt biathlonowy w Kościelisku posiada bardzo zużytą strzelnicę biathlonową i nie posiada asfaltowych tras koniecznych do treningu na nartorolkach, a w okresie zimowym prosty profil tras narciarskich powoduje, że nadaje się tylko do szkolenia na poziomie klubowym. Obiekt narciarsko-biathlonowy na Kubalonce nadaje się do wykorzystania w okresie zimowym przy odpowiednich opadach śniegu. Według Prezes obecne warunki pogodowe w okresie zimowym, jak również brak systemu sztucznego naśnieżania powodują, że nie można wykorzystać tego obiektu w okresie przygotowawczym, a brak tras asfaltowych i utwardzonych stanowisk strzeleckich powoduje, że nie może być on wykorzystywany również poza okresem zimowym. Obiekt wykorzystywany był w szkoleniu klubowym. Ostatni z obiektów, narciarski w Jakuszycach, posiada bardzo dobre warunki narciarskie, regularną naturalną pokrywą śnieżną, jednak strzelnica spełnia jedynie wymogi szkolenia klubowego lub zastępczego. Z powodu braku tras asfaltowych i utwardzonych stanowisk strzeleckich, jego wykorzystanie w okresie bezśnieżnym było niemożliwe. Prezes podała, że obiekt przygotowywany jest do modernizacji. Prezes wyjaśniła, że *„Planowane szkolenie dla zawodników kadr narodowych uwzględni obiekty z różnym stopniem trudności tras w okresie przygotowania ogólnego i ukierunkowanego umożliwiające trening z wykorzystaniem nartorolek oraz profesjonalne strzelnice biathlonowe z utwardzonymi stanowiskami i sprawnym systemem tarcz, natomiast w okresie przygotowania specjalnego jak najwcześniejszy dostęp do tras narciarskich, bardzo często na sztucznie naśnieżonych trasach lub przygotowanych ze śniegu zgromadzonego w poprzednim sezonie”*. W celu zapewnienia warunków przygotowania zawodnikom kadr narodowych oraz osiągającym wysokie wyniki w sporcie młodzieżowym i juniorskim PZBiath zabezpieczał szkolenie w miejscach, gdzie była gwarancja śniegu²⁴.

(dowód: akta kontroli str. 401-402)

4. W latach 2014-2016 Związek uzyskał następujące wyniki finansowe (odpowiednio): 207,6 tys. zł, - 177,4 tys. zł i 233,5 tys. zł.

Prezes wyjaśniła, że: *„W 2015 r. strata finansowa powstała w wyniku zwrotu dotacji do Ministerstwa Sportu i Turystyki za lata 2011/2012 w wysokości 120,7 tys. zł, zapłaty odsetek dotyczących zwrotu dotacji w wysokości 9,6 tys. zł oraz kosztów egzekucyjnych w wysokości 7,8 tys. zł. Stratę pokryto częściowo z Funduszu Rezerwowego, utworzonego z zysków lat ubiegłych, w wysokości 138 300,02 zł, a pozostałą część pokryto z zysku roku 2016”*. Z kolei zyski z roku 2014 i 2016 przeznaczono na pokrycie straty z lat ubiegłych w wysokości (odpowiednio) 69,3 tys. zł i 65,2 tys. zł,

²⁴ Np. w tunelu śnieżnym w Oberhof (Niemcy) przy obiekcie biathlonowym, w okresie przedstartowym na lodowcu Dachstein w Ramsau (Austria), w obiektach biathlonowych w Skandynawii (Dombas, Beitostolen, Sjuosen, Idre), gdzie trasy narciarskie gwarantowane są od początku listopada.

zapłatę podatku dochodowego (odpowiednio) 32 zł i 2,2 tys. zł, a z pozostałej części utworzono Fundusz Rezerwy na pokrycie ewentualnych strat w wysokości (odpowiednio) 138,3 tys. zł i 166,2 tys. zł.

Środki publiczne (dotacje Ministra SiT z budżetu państwa i FRKF) stanowiły w przychodach Związku: 73,9% w 2014 r. (4 543,7 tys. zł), 66,2% w 2015 r. (4 367,5 tys. zł) i 62,8% w 2016 r. (4 525,5 tys. zł).

Zgodnie z art. 9 ust. 6-8 ustawy o sporcie Związek przysyłał do Ministra SiT sprawozdania z działalności wraz z rocznymi sprawozdaniami finansowymi (zbadanymi przez biegłego rewidenta) za lata 2014-2016 w terminie 30 dni od dnia ich zatwierdzenia przez walne zgromadzenie delegatów. W przypadku straty finansowej za 2015 r. Zarząd Związku uchwili²⁵ jej częściowe pokrycie z funduszu rezerwowego, którego utworzenie było wynikiem podjętej w 2014 r. uchwały nr Z-7/2/2015 z 28 maja 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 69-82, 90-92, 109, 112-125, 149-157, 166-170, 200-203, 241-257, 262-264, 284-289, 430, 716)

5. Związek w latach 2014-2016 zawarł 10 umów o dofinansowanie szkolenia kadr narodowych, w tym: cztery w ramach budżetu państwa i sześć w ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej²⁶. Umowy zawarte w ramach dofinansowania z budżetu państwa dotyczyły przygotowania kadry narodowej do udziału w IO oraz MŚ i ME, natomiast zawarte w ramach FRKF dotyczyły szkolenia indywidualnego i grupowego młodzieży uzdolnionej sportowo, przygotowania i udziału reprezentacji Polski w zawodach międzynarodowych w kategoriach juniorów i młodzieżowców oraz przygotowania reprezentacji Polski do udziału w: Akademickich Mistrzostwach Świata w roku 2014, Uniwersjadzie w sportach letnich i zimowych w 2015 r. oraz wspierania szkolenia i współzawodnictwa sportowego zawodników w młodzieżowych kategoriach wiekowych zgodnie z obowiązującym Systemem Sportu Młodzieżowego. W poszczególnych latach Związek wykorzystał następujące kwoty dofinansowania: 2 276,5 tys. zł w 2014 r., 1 722,9 tys. zł w 2015 r., 4 448,2 tys. zł w 2016 r. i 2 011,4 tys. zł do 30 czerwca 2017 r. Ponadto Związek w ww. latach wykorzystał środki w wysokości (odpowiednio): 468,6 tys. zł, 515,2 tys. zł, 611,8 tys. zł i 45 tys. zł z tytułu umów sponsorskich oraz członkostwa w IBU.

(dowód: akta kontroli str. 431-451)

6. W toku kontroli badania poddano realizację trzech umów²⁷ zawartych z Ministrem SiT o dofinansowanie przygotowania kadry narodowej biathlonu do startów w IO, MŚ i ME. W ramach pozyskanych środków z budżetu państwa i FRKF Związek przygotowywał kadry narodowe w systemie szkolenia grupowego. PZBiath w latach objętych kontrolą nie prowadził szkolenia indywidualnego zawodników. Zgodnie z zapisami Programów MSiT koszty pośrednie realizowanego szkolenia w ramach otrzymanego dofinansowania nie przekraczały dopuszczalnego odsetka kosztów bezpośrednich i stanowiły w latach 2014-2016 (odpowiednio): 5,7% (60,2 tys. zł), 11,9% (269,8 tys. zł) i 12,15% (271,7 tys. zł) kwoty dofinansowania. Kwoty wykorzystanych środków własnych PZBiath były zgodne z deklarowanymi we wnioskach i określonymi w umowach o dofinansowanie²⁸. Rozliczenia dofinansowań na realizację zadań w zakresie rzeczowym i finansowym przedstawiono Ministrowi SiT zgodnie z wymogami określonymi w Programach MSiT, tj. w terminach do 30 dni od ich zakończenia²⁹. W ramach badanych umów o dofinansowanie Związek wykorzystał w całości środki otrzymane od Ministra SiT.

²⁵ Uchwała Nr Z-14/1/2016 z 11 maja 2016 r.

²⁶ Zwany dalej: FRKF.

²⁷ Umowy Nr: 2014/0119/0006/SubB/DSW z dnia 16 maja 2014 r. (na dofinansowanie ze środków FRKF), 015/0098/0063/UDot/6/DSW z dnia 16 marca 2015 r. i 2016/0001/0063/UDot/6/DSW z dnia 07 stycznia 2016 r. (obie na dofinansowanie z budżetu państwa), zwane dalej „Umową z 2014, Umową z 2015, Umową z 2016” bądź „Umowami”.

²⁸ Wartość środków własnych Związku wyniosła w: 2014 r. - 53 000 zł (co stanowiło 5,1% całkowitych kosztów dofinansowanego zadania), 2015 r. - 492 331,24 zł (co po aneksowaniu umowy stanowiło 16,26% całkowitych kosztów dofinansowanego zadania i było wyższe o 4,02% od pierwotnej kwoty) i 2016 r. - 326 311,64 zł (co po aneksowaniu umowy stanowiło 13,01% całkowitych kosztów dofinansowanego zadania i było wyższe o 8,86% od pierwotnej kwoty).

²⁹ Pismo z dnia: 27 stycznia 2015 r., 26 stycznia 2016 r. i 13 stycznia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 424, 463-475, 493-508, 543-570, 608-644)

7. W ramach realizacji zadań szkoleniowych określonych w badanych umowach o dofinansowanie (opisanych w pkt. 6) Związek objął szkoleniem następujące liczby zawodników: 32 w 2014 r. oraz po 13 w latach 2015-2016. Do badania prawidłowości zakwalifikowania do szkolenia zawodników kadr narodowych wybrano losowo siedem osób objętych szkoleniem w 2014 r. (22%) i po trzy osoby z lat 2015-2016 (23%). Zawodnicy poddani badaniu zostali powołani do kadry narodowej zgodnie z Wytycznymi sportowymi PZBiath, posiadali aktualne orzeczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do uprawiania sportu oraz aktualną licencję zawodniczą. Wszyscy zbadani spełniali warunki, określone w Programach Ministra SiT, do zakwalifikowania ich do grup A₂, B₂ i C. Liczba zakwalifikowanych zawodników do grup B₂, C oraz B₁ (w ramach innych rekomendowanych przez PZBiath) wynosiła w ramach poszczególnych badanych umów: 22 zakwalifikowanych do grupy B₂ w 2014 r. przy 10 zakwalifikowanych do grup A₁ (trzy osoby) i A₂ (siedem osób), 11 zakwalifikowanych do grup B₂ (pięć), B₁ (trzy jako inni rekomendowani przez PZBiath) oraz C (trzy) w 2015 r. przy dwóch osobach zakwalifikowanych do grupy A₂ oraz osiem zakwalifikowanych do grup B₂ (pięć) i C (trzy) przy pięciu zakwalifikowanych do grup A₁ (jedna), A₂ (trzy) i B₁ (jedna).

załączniki do wniosku, (dowód: akta kontroli str. 488, 527, 596, 645)

Związek po zakończeniu każdego zawodów rangi MŚ i ME składał do Ministra SiT sprawozdania zawierające ocenę występów zawodników, zajęte przez nich miejsca oraz wnioski szkoleniowe i propozycje zmian w organizacjach kolejnych cykli szkoleniowych.

(dowód: akta kontroli str. 645, 647-715)

W ramach Umów Związek, spośród osób kadry zarządzającej, wypłacał miesięczne wynagrodzenia tylko Kierownikowi wyszkolenia w wysokości 7500 zł w latach 2015-2016, co było zgodne z wartością maksymalną stawek określonych w Programach przez Ministra SiT wynoszącą 8500 zł. W celu wyłonienia osoby pełniącej funkcję kierownika wyszkolenia w PZBiath w 2011 r. przeprowadzono konkurs, dla którego określono warunki oraz powołano komisję, do której zaproszony został przedstawiciel MSiT³⁰. O zatrudnieniu Kierownika wyszkolenia poinformowano Ministra SiT pismem z dnia 28 kwietnia 2011 r. Wysokość jego wynagrodzenia, wypłacanego ze środków pozyskanych w ramach dotacji, została przedstawiona w „Wykazie dofinansowanych wynagrodzeń” stanowiącym Załącznik nr 8 do Umowy z 2015 r. i 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 391-397, 459, 485, 504-507, 514, 525, 577, 594, 977-979)

W ramach Umów, Związek zatrudnił w 2014 r. trzech trenerów³¹, natomiast w latach 2015-2016 trzech trenerów oraz Kierownika wyszkolenia. W latach 2014-2016 przygotowywanych było (odpowiednio) 32 oraz po 13 zawodników w kolejnych dwóch latach. Prezes wyjaśniła, że wynagrodzenia wszystkich trenerów i kierownika wyszkolenia były finansowane lub współfinansowane ze środków publicznych. Natomiast wśród innych źródeł finansowania wymieniła: środki pozyskane z Polskiego Komitetu Olimpijskiego w ramach grantów „solidarności olimpijskiej” z Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego i środki własne PZBiath. W wyniku przeprowadzonego badania trzech umów³² zawartych z trenerami kadry narodowej w ramach dotacji poddanych kontroli, stwierdzono że stawki wynagrodzenia trenerów nie przekraczały wartości określonych w programach Ministra SiT i wynosiły w przypadku: Kierownika wyszkolenia (będącego jednocześnie trenerem) 7500,00 zł w 2015-2016 r. przy max. stawce określonej w Programach Ministra SiT do 8500,00 zł, trenera 5000,00 zł w latach 2014-2016 przy max. stawce określonej w Programach Ministra SiT do 5200 zł w 2014 r. i do 8200,00 zł w latach 2015-2016 r. oraz asystenta³³

³⁰ W przeprowadzonym konkursie nie wziął udziału przedstawiciel MSiT.

³¹ W 2014 r. jeden trener zatrudniony został jako współpracujący na umowę zlecenie w ramach zgrupowania kadry.

³² Do badania wybrano umowy dwóch trenerów i Kierownika wyszkolenia (pełniącego również funkcje trenera), którzy byli finansowani w ramach min. dwóch spośród zawartych Umów.

³³ W 2016 r. wartość wynagrodzenia wynosiła 6000 zł, z czego 5000 zł wypłacano w ramach środków z dotacji Ministra SiT, a pozostały 1000 zł ze środków własnych Związku.

5000,00 zł w latach 2015-2016 przy max. stawce określonej w Programach Ministra SiT do 5600,00 zł. Ponadto stwierdzono, że trenerzy, których umowy zostały poddane badaniu, spełniali warunki określone w art. 41 ust. 1 i 3 ustawy o sporcie.

(dowód: akta kontroli str. 459, 485, 504-507, 514, 525, 577, 594, 977, 979)

W ramach przyznanego dofinansowania, w latach 2015-2016 Związek zwiększył wynagrodzenie Kierownika wykształcenia (pełniącego jednocześnie rolę trenera głównego reprezentacji) w związku ze zdobyciem dwóch medali (srebrnego i brązowego) na MŚ przeprowadzonych w 2015 r. w Kontiolahti. W wyniku badania prawidłowości wypłacania ww. zwiększonego wynagrodzenia stwierdzono, że PZBiath uzyskał stosowną zgodę Ministra SiT³⁴, a jego wartość była zgodna z zasadami oraz stawkami miesięcznymi określonymi w Programie Ministra SiT z 2015 r. i wynosiła 5 500 zł miesięcznie³⁵ przez okres jednego roku, tj. od 1 kwietnia 2015 r. do 31 marca 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 397, 514, 577, 977-978)

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o sporcie w okresie objętym kontrolą Związek ubezpieczył grupowo³⁶ wszystkich zawodników kadr narodowych od następstw nieszczęśliwych wypadków w biathlonie. Ubezpieczenie było zawierane co roku i obejmowało wszystkie akcje szkoleniowe oraz starty w zawodach. Zakres ubezpieczenia obejmował: śmierć i następstwa nieszczęśliwych wypadków, zwrot kosztów leczenia i rehabilitacji oraz naprawy lub nabycia środków specjalnych. Wysokość sumy ubezpieczenia była zależna od kategorii kadry (najwyższe wartości dotyczyły zawodników kadry A). Ponadto na każdy rok objęty kontrolą Związek dodatkowo ubezpieczał zawodników kadry na czas zgrupowań i zawodów zagranicznych w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków, kosztów leczenia, odpowiedzialności cywilnej i bagażu podróznego. Ewidencja ubezpieczeń zawodników od następstw nieszczęśliwych wypadków była prowadzona w formie list osób ubezpieczonych, stanowiących załącznik do polis ubezpieczeniowych.

(dowód: akta kontroli str. 412-413, 423)

Zgodnie z zapisami Programów MSiT³⁷ Związek był zobowiązany do prowadzenia: ewidencji suplementów diety i odżywek oraz dystrybucji sprzętu sportowego, wykazu badań diagnostycznych (wraz z listą zawodników potwierdzających udział w badaniach), listy uczestników akcji szkoleniowych wraz z potwierdzeniem ich udziału, jak również ewidencji miejsc pobytu zawodników.

W toku kontroli stwierdzono, że w ramach badanego dofinansowania Związek w latach 2014-2016 zakupił suplementy diety i odżywki za łączną kwotę 113,1 tys. zł (w tym w: 2014 r. za 38,9 tys. zł, 2015 r. za 30,8 tys. zł i 2016 r. za 43,4 tys. zł). Na podstawie dokumentacji księgowej stwierdzono, że Związek prowadził ewidencję ww. artykułów w postaci potwierdzenia przez zawodników całościowego ich odbioru, dołączonego do faktury bądź bezpośrednio na niej. Ponadto Prezes wyjaśniła, że Związek w swej wewnętrznej dokumentacji posiada bardzo szczegółowo rozpisane dawkowanie zakupionych suplementów. Dokumentacja ta prowadzona była w poszczególnych okresach szkoleniowych przez pracownika odpowiedzialnego za monitoring treningu (M.Cz.). Dodała również, że „*planowana suplementacja jest dostosowana do indywidualnych potrzeb zawodników, realizowanego planu obciążeń zawodników*”.

(dowód: akta kontroli str. 460, 514, 576, 799-825, 936-937, 946-968)

Całkowita wartość wydatków, w ramach badanych dotacji, zaksięgowanych w PZBiath w części pod nazwą „Sprzęt sportowy” wyniosła 563,9 tys. zł (z czego w: 2014 r. – 288,5 tys. zł, 2015 r. – 114,9 tys.

³⁴ Zgody Ministra SiT na ww. zwiększenie z: 28 kwietnia 2015 r. i 20 stycznia 2016 r.

³⁵ Wysokość zwiększenia wynikała z wartości określonych w Tabeli nr 7: za II miejsce – 4 000 zł oraz 50% wartości zwiększenia za III miejsce tj. 1 500 zł.

³⁶ Do polis dołączone były imienne listy ubezpieczonych.

³⁷ W Programie z 2014 r. w rozdziale II „Zasady realizacji zadań”, w części „Inna dokumentacja” i w pkt. 3 pkt. 6 Programów z 2015 i 2016 roku.

zł i 2016 r. – 160,5 tys. zł). W ramach tych środków Związek zakupił m.in. nartorolki, wiązania do nartorolek, kolby karabinka, narty, buty narciarskie, wiązania do nart, sport testery Garmin, nosidełka do nart i nartorolek, pasy do ćwiczeń siłowych, buty sportowe, koszulki odblaskowe, stół do rehabilitacji, urządzenie rehabilitacyjne, trener do ćwiczeń [...]³⁸ z miernikiem mocy z akcesoriami, analizator składu ciała, rower, szelki do karabinków, indywidualne wkładki do butów, magazynki i części do karabinków, lunetę z oprzyrządowaniem, paski do sport testerów. Ponadto w ramach środków przeznaczonych na sprzęt sportowy dokonano zakupu m.in.: wiertarki, odkurzacza i części zamiennych do rowerów dla serwisu narciarskiego, smarów, proszków i parafiny do nart, akcesoriów do karabinków, amunicji, maszynki do nakładania smaru, środków do masażu, pasków do mierzenia lactatu i innych akcesoriów bądź usług związanych bezpośrednio z uprawianiem tej dyscypliny sportu.

W wyniku badania³⁹ prowadzenia ewidencji przekazania sprzętu sportowego i jego odbioru stwierdzono, że Związek posiadał protokoły zdawczo-odbiorcze oraz potwierdzenia odbioru artykułów (przez zawodników bądź osoby odpowiedzialne za ich wykorzystanie) ujętych na 26 zbadanych fakturach (55,3% wszystkich zbadanych faktur). W pozostałych przypadkach⁴⁰ brak było potwierdzenia odbioru przez zawodników, a przekazanie sprzętu było potwierdzone przez trenerów na fakturach oraz w protokołach zdawczo-odbiorczych. Prezes wyjaśniła, że w przypadku wskazanego sprzętu specjalistycznego za jego odpowiednie wykorzystanie odpowiada trener główny prowadzący reprezentację wraz z asystentem, który odpowiada za sprzęt narciarski czy nartorolki. Związek dysponował całością zakupionego sprzętu narciarskiego, który znajdował się w magazynie. Odpowiedzialni za magazyn byli w/w pracownicy. Sprzęt, którego odbiór nie został potwierdzony przez zawodników, był wykorzystywany przez nich w trakcie akcji szkoleniowych i startów. Zawodnicy przystępując do sezonu mieli przypisaną liczbę nart⁴¹, zmieniającą się w trakcie sezonu, co na bieżąco było odnotowywane przez pracowników serwisu w prowadzonej przez nich ewidencji. Dodała również, że narty były przekazywane Związkowi przez firmę Fischer lub częściowo zakupione w ramach współpracy. Egzemplarze nienadające się do startów były zwracane do firmy Fischer, a mniej zużyte przekazywane do młodszych kadr narodowych. Nartorolki również były własnością Związku, magazynowane i nadzorowane przez asystenta trenera. Wykorzystywane były na zgrupowaniach oraz w ramach szkolenia w okresie bezśnieżnym. Ewidencję nart i nartorolek prowadzili pracownicy serwisu PZBiath. Odbiór kolb karabinków oraz sport testerów „Garmin” został potwierdzony tylko w protokołach zdawczo-odbiorczych przez ówczesnego trenera (co zostało opisane w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*).

(dowód: akta kontroli str. 826-922, 937-939)

W ramach kontrolowanych dotacji zawodnicy byli kierowani na badania diagnostyczne i wydolnościowe czterestokrotnie w 2015 r. za łączną kwotę 16 516,74 zł oraz siedmiokrotnie w 2016 r. za łączną kwotę 5 499,56 zł. Do dokumentacji księgowej dołączono listy uczestników wraz z potwierdzeniem ich udziału w badaniach. W wyniku przeprowadzonego badania dokumentacji

³⁸ Pouczenie: W tym miejscu proszę podać zakres wyłączenia, podstawę prawną wyłączenia jawności, oraz organ lub osobę, które dokonały wyłączenia, a w przypadku gdy chodzi o prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy, podmiot, w interesie którego dokonano wyłączenia jawności (patrz art. 5 i art. 8 ust. 5 Ustawy o dostępie do informacji publicznej)

³⁹ Do badania wybrano sprzęt sportowy, rehabilitacyjny oraz przyrządy i narzędzia dla serwisu sportowego, którego odbiór powinien być potwierdzony przez zawodników, trenerów lub pracowników serwisu sportowego. Badaniu poddano sprzęt sportowy zakupiony w latach 2014-2016 o łącznej wartości 234,8 tys. zł (z czego w 2014 r. za 189,6 tys. zł, w 2015 r. za 16,3 tys. zł i w 2016 r. za 28,8 tys. zł) co stanowiło 41,6% wszystkich wydatków Związku na sprzęt sportowy w ramach kontrolowanych dotacji.

⁴⁰ Dotyczących zakupu m.in.: nartorolek (faktury: FZ/14/06/00017, FZ/15/05/00031), wiązań do nartorolek (faktury: FZ/14/08/00003, FZ/14/08/00025, FT/14/08/00025), kolby karabinka (faktura: FZ/14/08/00010), nart (faktury: FZ/14/10/00034, FZ/14/12/00048, FZ/16/10/00016), butów narciarskich (faktury: FZ/14/10/00034, FT/14/12/00079, FZ/14/12/00048), wiązań do nart (faktury: FT/14/10/00041), sport testerów Garmin (faktura: FT/14/10/00031), nosidełek do nart i nartorolek (faktura: FZ/14/10/00031), pasów do ćwiczeń siłowych (faktura: FZ/15/05/00021) oraz stołu do masażu (faktura: FT/14/07/00018).

⁴¹ Liczba przypisanych do zawodnika nart zależy od potrzeb na dany okres startowy W sezonie 2017/2018 liczba nart dla reprezentanta/ki była ograniczona do 18.

księgowej⁴² stwierdzono, że Związek do każdej przeprowadzonej akcji szkoleniowej posiadał listę uczestników wraz z potwierdzeniem ich udziału.

(dowód: akta kontroli str. 923-931)

Jak wyjaśniła Prezes, Związek posiadał ewidencję miejsc pobytu zawodników podczas akcji szkoleniowych (zgrupowania, starty w zawodach) i innych wydarzeń (np. badania wydolnościowe), na które tych zawodników powoływał. Ponadto w systemie ewidencji zawodników znajdowały się adresy stałego pobytu zawodników. Prezes stwierdziła: „*Nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji miejsc pobytu do celów kontroli antydopingowej. Wskazani zawodnicy przez WADA prowadzą indywidualnie ewidencję pobytów w systemie ADAMS*”.

(dowód: akta kontroli str. 936, 976)

Zakupiony z dofinansowania sprzęt sportowy (wykazany w pkt. 10) był przeznaczony do realizacji przygotowań zawodników kadr narodowych, na co wskazywały opisy i potwierdzenia odbioru sprzętu przez poszczególnych trenerów na fakturach oraz w protokołach zdawczo-odbiorczych.

(dowód: akta kontroli str. 826-929)

Zgodnie z informacją zawartą na stronie internetowej⁴³ COS nie posiada obiektów sportowych przystosowanych do uprawiania biathlonu. Związek, w ramach badanego dofinansowania, przeprowadził w latach 2014-2016 (odpowiednio): 21, sześć oraz pięć zgrupowań i konsultacji w kraju. W tym celu dwukrotnie korzystał z ośrodka COS we Władysławowie (po jednym razie w 2015 i 2016 roku) i raz w 2016 r. w Zakopanem. Poza tym korzystał z następującej bazy sportowej w Polsce: ośrodków biathlonowych w Dusznikach Zdroju (na Jamrozowej Polanie) i w Kościelisku oraz ośrodka strzeleckiego w Bydgoszczy. Ponadto korzystał z następujących zagranicznych ośrodków biathlonowych/sportowych: Obertilliach, Hochfilzen i Ramsau (Austria), Oberhof i Ruhpolding (Niemcy), Beitostolen, Dombas, Sjuosen i Idre (Norwegia), Ridnaun i Bormio (Włochy), Osrblije (Słowacja), Nove Mesto (Czechy), Schonebeck i Altstatten (Szwajcaria). Prezes wyjaśniła, że w latach 2014-2016 podczas spotkań z przedstawicielami Departamentu Sportu Wyczynowego oraz Zespołem Metodyczno-Szkoleniowym omawiane były poszczególne pozycje przedstawianych planów wydatkowania dotacji, w tym harmonogram akcji⁴⁴. Wynikiem spotkań było przygotowanie wymaganej dokumentacji do umowy (załączników) będącej nieodłącznym jej elementem, a następnie podpisanie umowy przez obie strony.

(dowód: akta kontroli str. 421-422, 494-495, 563-565, 620-625)

Proces szkolenia zawodników kadr narodowych był monitorowany przez Kierownika Wyszkożenia, który przy współpracy z Wydziałem Szkolenia oraz Zarządem Związku, na podstawie sprawozdań z bieżących działań (przedstawianych przez trenerów) analizował wykonanie planów treningowych. Praca trenerów oceniana była na podstawie wyników uzyskiwanych przez zawodników w imprezach mistrzowskich. Oceny dokonywał Zarząd PZBiath każdorazowo po zakończeniu sezonu.

(dowód: akta kontroli str. 424-425)

8. Związek w okresie objętym kontrolą, w ramach trzech Umów, organizował zgrupowania krajowe i zagraniczne oraz starty w zawodach zagranicznych i mistrzowskich, wypłacał stypendia sportowe, zakupił sprzęt sportowy oraz odżywki, suplementy diety i lekarstwa, opłacił badania diagnostyczne zawodników i składki do organizacji międzynarodowych. Ponadto wypłacał wynagrodzenia trenerom i ubezpieczył ich oraz zawodników od następstw nieszczęśliwych wypadków. Wartość oraz kwota

⁴² Badanie przeprowadzono na próbie 22 akcji (20% wszystkich akcji – 109) przeprowadzonych przez PZB w okresie objętym kontrolą, w tym po siedem z lat 2014 i 2015 oraz osiem z 2016 roku. Do badania wybrano akcje o najwyższej wartości. Łączna wartość zbadanych akcji wyniosła 1 621,6 tys. zł (z czego: 345,6 tys. zł z 2014 r., 628,3 tys. zł z 2015 r. i 647,7 tys. zł z 2016 r.) co stanowiło 53,5% wydatków związanych z wszystkimi przeprowadzonymi akcjami.

⁴³ Adres: <http://cos.pl/1077/obiekty-sportowe-cos>

⁴⁴ Akcjami określone były: zgrupowania i konsultacje krajowe, zgrupowania zagraniczne, zawody krajowe i zagraniczne oraz zawody mistrzowskie (Europy, Świata, Olimpijskie).

wydatków całkowitych poniesionych w ramach badanych Umów wynosiła: 1 105,4 tys. zł w 2014 r. (w tym wartość dofinansowania z FRKF 1 052,4 tys. zł), 3 027,1 tys. zł w 2015 r. (w tym wartość dofinansowania z budżetu państwa 2 534,7 tys. zł) i 2 834,3 tys. zł w 2016 r. (w tym wartość dofinansowania z budżetu państwa 2 508,0 tys. zł). Prawdliwość realizacji Umów stwierdzono w wyniku przeprowadzonego badania dokumentów księgowych⁴⁵, których wartość łączna stanowiła: 21,1% kwoty dofinansowania w 2014 r. (222,3 tys. zł), 20,2% kwoty dofinansowania w 2015 r. (512,8 tys. zł) oraz 20,9% kwoty dofinansowania w 2016 r. (524,2 tys. zł). W wyniku badania stwierdzono, że dokumenty finansowe (faktury) ewidencjonowane były na kontach księgowych z wykorzystaniem analitycznych zapisów w układzie zadaniowym z podziałem na koszty bezpośrednie i pośrednie odnoszące się do konkretnych Umów. Ewidencja umożliwiła identyfikację poszczególnych operacji księgowych. Zbadane wydatki mieściły się w katalogu kosztów bezpośrednich określonych w Programach Ministra SiT. Zapłaty za wydatki poddane badaniu były wykonane w terminach obowiązywania Umów. Badaniu poddano wydatki związane z: wynajęciem miejsc noclegowych w ramach zgrupowań lub startów w zawodach, przygotowaniem i udostępnieniem strzelnicy w Dusznikach Zdroju oraz zakupami: amunicji, sprzętu sportowego, analizatora składu ciała z akcesoriami i maszynki do ćwiczeń z miernikiem mocy. Wyboru kontrahentów, w przypadku zakwaterowań podczas zawodów sportowych, dokonano na podstawie oferty miejsc noclegowych przedstawionej przez ich organizatorów oraz dwóch przetargów nieograniczonych w przypadku zakupu amunicji⁴⁶. Natomiast w przypadku przygotowania i udostępnienia strzelnicy Związek nie miał wyboru, gdyż w okolicy miejsca organizacji zgrupowania nie istniał podobny obiekt. Wybór dostawcy sprzętu narciarskiego Prezes wyjaśniła następująco: *„W przypadku zakupu nart i butów do biegów narciarskich, to jest sprzętu specjalistycznego na potrzeby sportu wyczynowego, które to dobierane są według parametrów osobistych każdego sportowca, ich wyboru dokonuje się w serwisie danej firmy. Nasi zawodnicy preferują narty marki Fischer. Narty w serwisie są wstępnie wyselekcjonowane i znacznie różnią się jakością od tych przeznaczonych do sprzedaży detalicznej (ogólnodostępnych). W przypadku słabej jakości narty przedstawiciele firmy Fischer gwarantują jej wymianę bezpośrednio w czasie sezonu i zawodów (na miejscu podczas zawodów Pucharów Świata czy IBU). Część nart zawodnicy otrzymują bezpłatnie, dodatkowe ilości zakupuje się po cenach producenta. W tym przypadku postanowiono dokonać zakupu nart i butów bezpośrednio u producenta kierując się zasadą celowości i oszczędności, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów wydatkowaniem środków publicznych”*.

Brak udokumentowanego sposobu wyboru kontrahentów w przypadku wynajmu hoteli w ramach organizowanych zgrupowań zagranicznych Prezes wyjaśniła tym, że większość hoteli i pensjonatów wybieranych przez Związek współpracowała z narodowymi federacjami biathlonu i była chętna do przyjmowania grup sportowców poza sezonem narciarskim. Ponadto wybrane hotele były umiejscowione w odpowiedniej odległości od stadionu biathlonowego, tras narciarskich lub nartorolkowych, jak również i innych obiektów sportowych ujętych w programie szkolenia. Obiekty te posiadały odpowiednie warunki do przechowywania sprzętu narciarskiego, karabinków biathlonowych, a jakość posiłków podawanych w tych hotelach była dostosowana do potrzeb zawodników. Prezes dodała również: *„Każdorazowo negocjujemy ceny usług hotelowych bezpośrednio z usługodawcami, kierując się przy tym zasadą celowości i oszczędności, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów wydatkowaniem środków publicznych. Zakup usług hotelowych poprzedzony był rozpoznaniem rynku (telefonicznie i z wykorzystaniem Internetu), co jednak nie zostało udokumentowane”*.

(dowód: akta kontroli str. 729-733, 741-744, 757)

⁴⁵ Do badania wybrano dokumenty księgowe o największej wartości, wykazane w rozliczeniu dotacji.

⁴⁶ Przetarg nr ZP 01/2014 z dnia 19 maja 2014 r. i nr ZP 01/2016 z dnia 15 marca 2016 r.

W toku kontroli nie przedstawiono dokumentów potwierdzających zachowanie zasad konkurencyjności, wymaganej zapisami §17 ust. 2 Umowy z 2014 r., podczas wyboru dostawcy analizatora składu ciała oraz pięciu trenażerów narciarskich (co zostało opisane w sekcji *Ustalone nieprawidłowości*).

9. W latach 2014-2016 Związek wypłacał stypendia sportowe 22 członkom kadr narodowych (odpowiednio: 10, pięciu i siedmiu) o łącznej wartości 670,5 tys. zł (z czego: 208,1 tys. zł w 2014 r., 215,6 tys. zł w 2015 r. i 246,8 tys. zł w 2016 r.). Trzem zawodniczkom za medale zdobyte na Mistrzostwach Świata Związek wypłacał stypendium składające się z części podstawowej i zmiennej: w 2014 r. zawodniczkom K.P. i M.H., w 2015 r. i 2016 r. zawodniczce W.N. W wyniku zbadania dokumentacji dotyczących stypendiów sportowych wypłaconych wybranym losowo 10 członkom kadr narodowych w 2015 r. i 2016 r. (po pięć z każdego roku) stwierdzono, że Związek wypłacał je w wysokości zgodnej z § 4 ust. 4 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 15 października 2012 r. w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej⁴⁷, posiadał decyzje Ministra SiT wydane na podstawie stosownych wniosków, a wypłaty stypendium wykonywał terminowo, tj. do 15 dnia następnego miesiąca po otrzymaniu decyzji, tj. zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie stypendiów sportowych).

(dowód: akta kontroli str. 403, 412-413)

10. W 2017 r. PZBiath otrzymał dofinansowanie ze środków budżetu państwa na promocję biathlonu w ramach organizacji Otwartych Mistrzostw Europy w Dusznikach Zdroju dla seniorów⁴⁸ w terminie 23-29 stycznia 2017 r. Na ten cel Związek otrzymał, w wyniku podpisania stosownej umowy⁴⁹, kwotę 700 tys. zł. Całkowity koszt imprezy wyniósł 1 057,5 tys. zł. W wyniku zbadania⁵⁰ 33,1% wydatków poniesionych w ramach pozyskanej dotacji stwierdzono, że środki te zostały wydatkowane, w części kosztów bezpośrednich, na organizację imprezy, co było zgodne z „Zasadami (...)” określonymi w Decyzji⁵¹ Nr 54 Ministra SiT z dnia 2 grudnia 2016 r. Koszty pośrednie zrealizowanego zadania wyniosły 37,5 tys. zł, co stanowiło 100% wartości określonej w umowie (§3 ust. 2) i nie przekraczało 10% wartości dofinansowania (tzn. 70 tys. zł), określonej w ww. Decyzji jako wartość maksymalna kosztów pośrednich.

ME promowane były od grudnia w Radiu Zet, a w okresie od 9 do 24 stycznia 2017 r. na antenie Radia Zet, Radia Zet Gold i Radia Chilli Zet była prowadzona kampania promocyjna w postaci półminutowego spotu emitowanego 294 razy (łącznie 2 godziny i 27 minut). W dniach od 2 do 25 stycznia prowadzone były kampanie odsłonowe w gazetach o zasięgu regionalnym (Gazeta Wyborcza Wrocław – www.wroclaw.gazeta.pl i Gazeta Wroclawska – www.gazetawroclawska.pl), a od połowy grudnia do dnia rozpoczęcia Mistrzostw i podczas ich trwania na stronach internetowych (m.in. miasta Duszniki Zdrój, profilu facebookowym PZBiath i na specjalnie utworzonej stronie www.dusznikiarena.pl). Od 1 do 25 stycznia prowadzona była również kampania wykorzystująca 42 nośniki w postaci dużych ekranów (po trzy we Wrocławiu i Warszawie i dwa w Krakowie oraz siedem na stokach narciarskich) i bilbordy (w: Żąbkowicach, Szczytnej, Szalejowie Górnym, Bardzie, Kudowie Zdroju, Kłodzku, Dusznikach Zdroju oraz w miastach po stronie Czeskiej: Nachod, Pardubice, Hradec Kralove).

Zawody były transmitowane przez telewizje polskojęzyczne: Polsat (którego studio umiejscowione było bezpośrednio na obiekcie sportowym) oraz Eurosport 1 i Eurosport 2. Z danych Związku wynikało, że transmisje na żywo oraz studio telewizyjne prowadzone przez telewizję Polsat Sport i Eurosport

⁴⁷ Dz. U. poz.1130 ze zm., zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie stypendiów sportowych”.

⁴⁸ Związek otrzymał także dofinansowanie organizacji dla młodzieży Turnieju Nadziei Olimpijskich w ramach Grupy Wyszehradzkiej. W ramach przyznanej przez MSiT dotacji związek otrzymał dofinansowanie w wysokości 25,1 tys. zł.

⁴⁹ Umowa nr 2017/0005/0063/UDot/6/DSW z dnia 13 stycznia 2017 r.

⁵⁰ Badaniu poddano fakturę nr 48/02/2017 z dnia 24 lutego 2017 r. dotyczącą wykonania usługi w postaci naśnieżania obiektu na Mistrzostwa Europy, o najwyższej wartości 231,5 tys. zł.

⁵¹ Dz. U. Ministra SiT poz. 31.

trwały łącznie 27 godzin 57 minut i 36 sekund, a oglądało je łącznie 1 851 666 widzów. Powtórki z ME trwały w sumie 20 godzin (na programach Polsat Sport, Polsat Sport Extra i Polsat Sport News), natomiast relacje z ME przeprowadzane przez Polsat i Polsat News - dwie godziny. Z kolei łączny czas transmisji prowadzonych przez telewizje zagraniczne (L'Equipe 21 France, Bułgarską BNT i Belarus 5) wynosił 35 godzin i 45 minut.

(dowód: akta kontroli str. 439, 723-726, 758-798)

11. W ramach kontroli NIK (nr P/15/030) w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Związku sformułowano wniosek o podjęcie działań w celu zapewnienia rzetelności danych przekazywanych do MSiT w sprawozdaniach z realizacji zadań w ramach szkolenia młodzieży uzdolnionej sportowo ze środków FRKF. PZBiath, w celu realizacji ww. wniosku, wpisał do zakresu czynności Koordynatora ds. sportu młodzieżowego J.S.⁵² obowiązek sprawowania kontroli jakości szkolenia w Szkołach Mistrzostwa Sportowego⁵³ i w Biathlonowych Ośrodkach Szkolenia Sportowego Młodzieży⁵⁴ poprzez m.in. przygotowywanie bieżących sprawozdań dla Zarządu Związku ze szkoleniowej działalności SMS i BOSSM oraz ich ocenę i weryfikację.

(dowód: akta kontroli str. 935-936, 945)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieudokumentowanie spełnienia wymogów określonych w §17 pkt 2 Umowy z 2014 r. w zakresie zachowania konkurencyjności i oszczędności przy zawieraniu umów na zakup analizatora składu ciała (o wartości 29,8 tys. zł) i pięciu trenerów narciarskich (o łącznej wartości 26,8 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 731, 980-981)

Jak wyjaśniła Prezes wybór dostawcy analizatora składu ciała z akcesoriami był uwarunkowany koniecznością porównywania wyników pomiarów składu ciała dokonywanych podczas zgrupowań z wykonywanymi w laboratorium przez fizjologa-konsultanta PZBiath, co zapewniał zakup analizatora tej samej firmy. Z kolei wybór dostawcy trenera z miernikiem mocy wyjaśniła tym, że wybrana firma była jedynym przedstawicielem włoskiego producenta w Polsce oraz gwarantowała serwis i pomoc w oprogramowaniu⁵⁵. Prezes dodała, że podczas wyboru dostawcy ww. artykułów Związek prześledził w Internecie oraz telefonicznie pytał o ich ceny u innych dostawców, co jednak nie zostało udokumentowane.

(dowód: akta kontroli str. 757)

NIK nie kwestionuje celowości wydatkowania przedmiotowych środków publicznych, niemniej zwraca uwagę, że w toku kontroli nie przedstawiono dokumentów wskazujących na przestrzeganie postanowień § 17 pkt. 2 Umowy z 2014 r., które zobowiązywały Związek do zapewnienia wydatkowania środków publicznych w sposób konkurencyjny i oszczędny.

2. Związek nie posiadał potwierdzenia przez zawodników odbioru sprzętu sportowego w 2014 r. w postaci sześciu sport-testerów „Garmin” (o łącznej wartości 5 904 zł) oraz kolby karabinu (o wartości 4 129,84 zł).

(dowód: akta kontroli str. 826-828, 895-915)

⁵² Funkcje te pełnił do maja 2017 r., a następnie przeniesiono ten obowiązek na Kierownika Wyszkożenia A. K.

⁵³ Zwane dalej „SMS”.

⁵⁴ Zwane dalej „BOSSM”.

⁵⁵ W wyniku przeprowadzonej w toku kontroli analizy dostępności podobnego sprzętu stwierdzono, że trenerzy narciarskie produkowane przez tą firmę były najnowocześniejsze wśród dostępnych na rynku oraz umożliwiały ich wykorzystanie w czasie treningów w terenie. Był to przyrząd do treningu specjalistycznego, wykorzystywany m.in. przez zawodników profesjonalnie uprawiających biegi narciarskie. Adres strony przedstawiającej przyrząd: <http://www.biegowki24.pl/trenazer-dla-biegaczy-narciarskich-co-i-za-ile/>

Zgodnie z wymogami Programu Ministra SiT z 2014 r. (określonymi w rozdziale II Zasady realizacji zadań – Inna dokumentacja) zleceniobiorca miał obowiązek prowadzenia ewidencji dystrybucji sprzętu sportowego (zawierającej m.in. listę zawodników potwierdzających ich odbiór – protokół zdawczo-odbiorczy). Odbiór sześciu sport-testerów „Garmin” oraz kolby karabinu został potwierdzony przez trenera na protokole zdawczo-odbiorczym.

(dowód: akta kontroli str. 460, 895-915)

Wyjaśniając brak potwierdzeń zawodników Prezes przedstawiła oświadczenie zawodniczki o korzystaniu z kolby. Z kolei trener wyjaśnił, że przekazał sport-testery zawodnikom, natomiast nie był w stanie przedstawić protokołu odbioru podpisanego przez zawodników, ponieważ nie miał wiedzy gdzie się znajduje. W toku kontroli fakt odbioru sprzętu został potwierdzony przez zawodników i zawodniczki poprzez przedstawienie stosownych oświadczeń.

(dowód: akta kontroli str. 895-915, 937-939)

NIK przyjmując powyższe wyjaśnienia zauważa, że w myśl postanowień Programu Ministra SiT z 2014 r. potwierdzenia odbioru sprzętu powinny być dokonane przez zawodników.

Ocena cząstkowa

W latach 2014-2017 (do 30 czerwca) Związek, w ramach udzielonych przez Ministra SiT dotacji, zapewnił warunki szkoleniowe oraz przygotowanie zawodników kadr narodowych do udziału w IO, MŚ i ME. NIK pozytywnie ocenia organizację i realizację przez Związek, w okresie objętym kontrolą, zadań związanych z wyczynowym uprawianiem biathlonu, jak również współpracę z Ministrem SiT w tym zakresie. PZBiath przyjął Strategię i realizował założone w niej zadania. W 2017 r. zorganizował w Polsce ME oraz corocznie organizował Mistrzostwa Polski i Puchary Polski. Pozytywnie ocenia również rozliczenie otrzymanych dotacji.

NIK negatywnie ocenia nieudokumentowanie spełnienia wymogów określonych w §17 pkt 2 umowy o dofinansowanie z dnia 16 maja 2014 r. w zakresie zachowania konkurencyjności i oszczędności przy zawieraniu umów na zakup analizatora składu ciała i pięciu trenerów narciarskich (na łączną kwotę 56,6 tys. zł) oraz zaniechanie, określonego w programie Ministra SiT z 2014 r. obowiązku ewidencjonowania odbioru sprzętu sportowego przez zawodników, tj. sześciu sport-testerów oraz kolby karabinu.

2. Efekty realizacji zadań w zakresie wyczynowych sportów zimowych

1. W latach 2014-2017 w PZBiath stosowano następujący podział kadr narodowych ze względu na kategorie wiekowe: seniorów, młodzieżowa (wiek 22-23 lata), juniorów (wiek 19-21 lata) i juniorów młodszych (wiek 17-18 lata). Liczba członków poszczególnych biathlonowych kadr narodowych w sezonach 2014/2015-2016/2017 wynosiła (odpowiednio) w przypadku: seniorów - 20, 23⁵⁶ i 17, młodzieżowców – 22, 0⁵⁷ i 21, juniorów – 22, 16 i 16 oraz juniorów młodszych – 24, 24 i 22. Prezes wyjaśniła, że spadek liczby kadrowiczów grupy seniorskiej w sezonach 2014/2015 i 2016/2017 spowodowany był (w pierwszym przypadku) zakończeniem karier sportowych przez część zawodników reprezentujących Polskę na igrzyskach w 2014 r. Ponadto wskazała, że powodem ograniczenia była sugestia MSiT, aby nie finansować zawodników nieosiągających zakładanych, wysokich wyników. Powyższe spowodowało, że w szkoleniu dofinansowanym z budżetu zostały tylko podstawowe zawodniczki i zawodnicy. Młodszy zawodnicy, którzy mogliby w kadrze zastąpić starszych kolegów, decyzją Zarządu Związku pozostali na kolejny rok w szkoleniu Kadry Młodzieżowej. W przypadku

⁵⁶ W tym sezonie Związek nie prowadził kadry młodzieżowej, a czwórka jej przedstawicieli (dwie zawodniczki i dwóch zawodników) była włączona do kadry seniorów.

⁵⁷ Zarząd PZBiath przyjął, że sezon 2015/16 będzie przejściowym w budowaniu kolejnej grupy młodzieżowej z myślą o starcie na igrzyskach w 2018 r. W miejsce Kadry Młodzieżowej powołano Kadrę Wschód oraz Zachód, w których znajdowało się po 20 zawodników (w tym 5 rezerwowych). Zawodnicy i zawodniczki byli szkoleni na zgrupowaniach przez trenerów najliczniej reprezentowanych klubów. W końcowym etapie okresu przygotowawczego z tych dwóch grup w sezonie 2016/2017 powstała jedna grupa centralna (kadra młodzieżowa) licząca 10 zawodniczek i 11 zawodników.

spadku liczby zawodników powołanych do seniorskiej kadry narodowej na sezon 2016/17 stwierdziła, że wynikał on z optymalizacji grup szkoleniowych pod kątem możliwości najlepszego przygotowania do najbliższych Igrzysk Olimpijskich. Liczba seniorów reprezentujących Polskę na: igrzyskach w Soczi w 2014 r. wzrosła w stosunku do IO Vancouver w 2010 z siedmiu (w tym dwóch seniorów) do 10 (w tym pięciu seniorów), była stała na MŚ⁵⁸ oraz wzrosła na ME⁵⁹ w 2015 r. i 2017 r.

Z kolei liczba juniorów i juniorów młodszych reprezentujących Polskę w okresie objętym kontrolą wzrosła na MŚ⁶⁰, natomiast na ME⁶¹ zmalała w latach 2015-2016 oraz zwiększyła się w 2017 r. Prezes wyjaśniła, że powodem zmniejszenia się liczebności reprezentacji juniorów były słabe wyniki podczas startu w 2014 r., co spowodowało podjęcie decyzji przez Zarząd PZBiath o wysłaniu na kolejne mistrzostwa tylko tych zawodników, którzy mogli osiągnąć dobre wyniki. Natomiast w 2016 r. ME Juniorów zyskały nową formułę, tzn. w odróżnieniu do lat poprzednich zostały przeprowadzone niezależnie od zawodów seniorskich i stanowiły jednocześnie jedną z imprez nowego cyklu zawodów - Pucharu IBU Juniorów, a ponadto program zawodów był ograniczony w porównaniu z poprzednimi edycjami. Związek zdecydował się powołać na zawody tylko tych zawodników, którzy wcześniej osiągnęli dobre wyniki w MŚ Juniorów.

(dowód: akta kontroli str. 423, 427, 940-941)

Seniorki zdobyły na:

- IO w Soczi w 2014 r. w przedziale od 4 do 8 miejsca dwa miejsca (V i VII), natomiast na IO w Vancouver w 2010 r. trzy takie miejsca (V i dwa razy VII);

- MŚ⁶² w 2015 r. medal srebrny i brązowy oraz trzy miejsca punktowane (łącznie 20 punktów), w 2016 r. tylko dwa miejsca punktowane (łącznie siedem punktów) i w 2017 r. jedno miejsce punktowane (dwa punkty);

- ME w 2015 r. jeden medal srebrny i trzy miejsca punktowane (łącznie 21 punktów), natomiast w 2017 r. jeden brązowy i dwa punktowane miejsca (łącznie dziewięć punktów).

Wyjaśniając przyczyny braku zdobytych medali przez reprezentantki Polski na MŚ w 2016 i 2017 roku oraz niskiej zdobyczy punktowej Prezes stwierdziła: „(...) *Dwa tygodnie rywalizacji w Pucharze Świata odbywały się za oceanem [tuż przed mistrzostwami – przyp. kontrolującego], gdzie osiągnęliśmy bardzo dobre wyniki (podium K.G., czwarte miejsce M.H. i sztafety żeńskiej). Tak daleki wyjazd i kilkukrotna zmiana strefy czasowej była dla sztabu szkoleniowego nowością. Analiza tego jak zareagowały organizmy zawodniczek zwłaszcza przy powrocie z kontynentu amerykańskiego była utrudniona. Nie zostało to bez wpływu na regenerację i optymalne osiągnięcie gotowości startowej w Mistrzostwach Świata. Spoglądając na ówczesną dyspozycję z dzisiejszej perspektywy tylko w jednym starcie – sprincie - zawodniczki miały bardzo słabe czasy biegu. Podczas biegu pościgowego (M.G. poprawiła się o 25, a M.H. o 15 miejsc) i indywidualnego zawodniczki prezentowały dobrą formę biegową. W sztafecie wywalczyły z kolei 4 miejsce nawiązując równorzędną walkę z najlepszymi zespołami. Była to najlepsza lokata w historii startów Polek na MŚ w tej konkurencji. Kolejnym czynnikiem, który miał znaczenie w kontekście zajmowanych miejsc był fakt, że W.N. znajdowała się w trzecim miesiącu ciąży, co z pewnością miało wpływ na jej słabszą postawę biegową w porównaniu do reszty zespołu. W 2017 r. o braku sukcesów zdecydowało kilka czynników. Jednym z nich była zbyt duża liczba startów spowodowana udziałem w Mistrzostwach Europy. Rozgrywane były one w niefortunnym terminie – po trzech ciężkich styczniowych Pucharach Świata, a tuż przed Mistrzostwami Świata. Nie mogliśmy zrezygnować z ich udziału ze względu na to,*

⁵⁸ W 2013 r. (Nove Mesto) dziewięciu, 2015 r. (Konitolahti) dziewięciu, 2016 r. (Oslo) ośmiu i 2017 r. (Hochfilzen) dziewięciu reprezentantów.

⁵⁹ W 2013 r. (Bansko) czterech, 2014 r. (Nove Mesto) pięciu, 2015 r. (Otepaa) ośmiu i 2017 r. (Duszniki Zdrój) 12 reprezentantów.

⁶⁰ W 2014 r. (Preçe Isle) sześciu, 2015 r. (Mińsk) 15, 2016 r. (Cheile Gradistei) 13 i 2017 r. (Osrbillie) 14 reprezentantów.

⁶¹ W 2014 r. (Nove Mesto) ośmiu, 2015 r. (Otepaa) pięciu, 2016 r. (Pokljuka) sześciu i 2017 r. (Nove Mesto) 10 reprezentantów.

⁶² W letniej edycji MŚ zdobyły: pięć medali (po jednym w 2014 i 2016 roku oraz trzy w 2015 r.) i dziewięć miejsc 4-8 (jedno w 2014 r., pięć w 2015 r. i trzy w 2016 r.).

że odbywały się w Dusznikach-Zdroju i miały dla nas ogromny potencjał marketingowy. Na samych Mistrzostwach Świata mieliśmy problemy z przygotowaniem nart dla zawodniczek na specyficznym spreparowanej trasie. Przygotowania przedsezonowe na wniosek zawodniczek odbywały się w kilku grupach treningowych (...). Dodatkowo na urlopie macierzyńskim przebywała W. N. Wszystko to spowodowało, że szanse na wywalczenie miejsc medalowych były małe. Najlepszy występ zaliczyliśmy w biegu sztafetowym, które zawodniczki ukończyły na siódmym miejscu”.

(dowód: akta kontroli str. 427, 939, 942)

Przyczyny braku zdobytych medali i punktów na ME seniorów w 2014 r. oraz zmniejszenie liczby zdobytych punktów w 2017 r. w stosunku do startu w 2015 r. Prezes wyjaśniła tym, że na ME w Nowym Meście w 2014 r. startował drugi skład reprezentacji seniorów (bez 10 olimpijczyków), ponieważ odbywały się one bezpośrednio przed IO w Soczi, co nie dawało szans na osiągnięcie dobrych rezultatów. Z kolei w 2017 r. na słabsze rezultaty wg Prezes miały wpływ małe odstępy czasowe między imprezami mistrzowskimi i zawodami Pucharu Świata, a co za tym idzie brak możliwości odpowiedniej regeneracji oraz przygotowania szczytu formy. Prezes zwróciła jednak uwagę na fakt zdobycia brązowego medalu przez dwuosobową sztafetę K.G i G.G. (tzw. supermikst).

(dowód: akta kontroli str. 427, 942-943)

Kadra juniorów zdobyła na:

- MŚ⁶³ w 2014 r. dwa miejsca punktowane (łącznie cztery punkty), w 2015 jeden medal srebrny i jedno miejsce punktowane (łącznie 12 punktów), natomiast w 2016 i 2017 roku po jednym miejscu punktowanym (po cztery punkty);

- ME w 2015 i 2016 roku po dwa miejsca punktowane (po cztery punkty), natomiast w 2017 r. medal brązowy i jedno miejsce punktowane (łącznie siedem punktów).

Według Prezes: „(...) starty w 2016 i 2017 roku nie były znacząco gorsze od tego z 2015 r. Podczas czempionatu w Osrbie wywalczyliśmy cztery miejsca w pierwszej dziesiątce. Przy lepszym strzelaniu (a podczas zawodów był bardzo silny, porywisty wiatr) mogło nam to dać pozycje medalowe. Zawodnicy byli bardzo dobrze przygotowani biegowo o czym świadczą czasy K. Ż i J. J. Obie należały do najlepszych w swoich kategoriach wiekowych”.

(dowód: akta kontroli str. 427, 943-944)

W zawodach z cyklu Pucharu Świata w kolejnych sezonach polskie reprezentantki zajmowały miejsca w przedziale 1÷8:

- pięciokrotnie w sezonie 2013/2014: 3, 5, 6, 7, 8;
- siedmiokrotnie w sezonie 2014/2015: 5, 5, 6, 7, 7, 7, 8;
- ośmiokrotnie w sezonie 2015/2016: 2, 3, 4, 4, 5, 7, 8, 8;
- dwukrotnie w sezonie 2016/2017: 7, 8.

Wyjaśniając przyczyny zdobycia w sezonie 2016/2017 tylko dwóch miejsc w przedziale 1÷8 we wszystkich startach w zawodach Pucharu Świata przez zawodniczki z kadry senierek Prezes stwierdziła, że było to spowodowane m.in. rezygnacją z wyczynowego uprawiania sportu przez zawodniczki A.C. i P.B. oraz przerwą w startach W.N. z powodu urlopu macierzyńskiego. Prezes dodała także, że nowe pokolenie zawodniczek, które sięgały po medale imprez juniorskich (K.Ż. oraz K.M.) nie zdążyło w tym sezonie osiągnąć planowanego wysokiego poziomu sportowego, umożliwiającą walkę o punktowane lokaty.

(dowód: akta kontroli str. 428, 943)

⁶³ W letniej edycji MŚ zdobyli: trzy medale (jeden w 2014 r. i dwa w 2016 r.) i osiem miejsc 4-8 (jedno w 2014 r., cztery w 2015 r. i trzy w 2016 r.).

Doskonalenie zawodowe trenerów kadr narodowych w latach 2014-2017 Związek realizował poprzez samodzielną organizację szkoleń bądź kursów (czterokrotnie)⁶⁴, umożliwienie udziału w kursach organizowanych przez IBU (dwukrotnie)⁶⁵, MSiT (w 2017 r. w Spale) oraz Instytut Sportu (w 2014 r. w Zakopanem). Ponadto dwie osoby brały udział w konferencji pn. „Olimpijski dzień astmy i alergii” organizowanej przez Polski Komitet Olimpijski w 2017 r. Łącznie w latach 2014-2017 trenerzy kadr narodowych wzięli udział w dziewięciu przedsięwzięciach mających na celu ich doskonalenie zawodowe, z tego: dwukrotnie w 2014 r. i 2016 r., jeden raz w 2015 r. i cztery razy w 2017 r. Udział w tych szkoleniach wzięło łącznie 11 trenerów współpracujących z kadrami narodowymi PZBiath. Udział w szkoleniach finansowano ze środków własnych, pozyskanych z IBU oraz w ramach dotacji z MSiT. Łączne koszty udziału i organizacji szkoleń wyniosły w latach 2014-2017 185 tys. zł (w tym z budżetu państwa 33 tys. zł, ze środków pozyskanych z IBU 78,1 tys. zł oraz ze środków własnych 73,9 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 424, 429)

Praca trenerów kadr narodowych PZBiath oraz jej efekty były monitorowane i oceniane przez Zarząd Związku. Poprzez, przeprowadzaną na bieżąco przez Kierownika wyszkolenia, analizę dzienników treningowych zawodników objętych szkoleniem, wyników badań wydolnościowych zawodników oraz sprawdzianów kontrolnych, kontrolowane było realizowanie planów szkoleniowych. Ponadto trenerzy zobowiązani byli do przedstawiania Kierownikowi wyszkolenia raportów ze zgrupowań szkoleniowych. Ocenę efektów szkolenia oraz wyników uzyskiwanych w imprezach mistrzowskich dokonywał Związek każdorazowo po zakończeniu sezonu.

(dowód: akta kontroli str. 425)

Związek posiadał system testów motorycznych, specjalistycznych i strzeleckich wykorzystywany przy identyfikacji talentów sportowych. W sezonie 2016/2017 system ten został wprowadzony do SMS i BOSSM. W ramach systemu identyfikującego talenty sportowe Związek posługiwał się, opracowaną w tym celu, skalą⁶⁶ dla poszczególnych kategorii wiekowych, oceniającą sprawność i umiejętności zawodnika od wybitnego do niedostatecznego. Ponadto, jak podała Prezes, PZBiath prowadził obowiązkowe badania wydolnościowe zawodników wszystkich SMS i BOSSM, dwu-trzy krotnie podczas zawodów ogólnopolskich kontrolę i pomiar składu ciała oraz ocenę mocy na trenażerze. Dane z powyższych badań były gromadzone przez Kierownika Wyszkolenia. Zdaniem Prezes krajowy system identyfikacji i prowadzenia talentów sportowych jest potrzebny, jednak powinien on uwzględniać specyfikę dyscyplin sportowych. Według Prezes *„System ten powinien być nadzorowany przez Instytut Sportu/Ministerstwo Sportu przy współpracy ze Związkami Sportowymi bądź Wojewódzkimi Federacjami Sportowymi, które zbierałyby dane i prowadziły kontrole realizacji testów w środowisku”*.

(dowód: akta kontroli str. 425)

W programie „Team 100” od lipca 2017 r. znalazły się dwie rekomendowane przez Związek zawodniczki K.Ż. i K.M. Prezes wyjaśniła, że stosowne umowy na realizację tego zadania zawarte zostały bezpośrednio z zawodniczkami, w związku z tym Związek nie odpowiadał za ich realizację, jak również nie dysponował wiedzą jakie środki zostały przekazane zawodniczkom.

(dowód: akta kontroli str. 424)

2. Liczba zawodników i trenerów kadr narodowych objętych w latach 2014-2016 dofinansowaniem w ramach Umów była zgodna z zakładaną we wnioskach o dofinansowanie. Zgodnie z Umowami zorganizowano w latach 2014-2016 zgrupowania krajowe i zagraniczne oraz konsultacje, jak również

⁶⁴ Trzy kursokonferencje: w 2015 r. (Szczyrk), w 2016 r. (Duszniki Zdrój) i w 2017 r. (Kraków) oraz jedno szkolenie dla trenerów w 2016 r. (Katowice).

⁶⁵ W 2014 r. i 2017 r.

⁶⁶ Skala została utworzona na podstawie osiągnięć najlepszych zawodniczek w porównywalnych okresach.

zapewniono zawodnikom zakwaterowanie, wyżywienie, dostęp do obiektów sportowych wraz z obsługą trenerską, terapeutyczną i serwisową.

Zawodnicy kadr narodowych uczestniczyli w zawodach zagranicznych oraz zawodach krajowych zgodnie z założeniami⁶⁷. Wyniki sportowe uzyskane przez reprezentantów wskazywały na realizację zakładanych efektów na poziomie 53,61% w ramach Umowy 2014, 70% w ramach Umowy 2015 i 60% w ramach Umowy 2016.

(dowód: akta kontroli str. 440-451, 480-489, 494-497, 504-507, 520-522, 525, 527, 552-556, 560-570, 586-597, 617-625, 629-641,646)

Ze środków uzyskanych w ramach Umów z 2014 i 2016 roku został zakupiony sprzęt pozasportowy⁶⁸ za łączną kwotę 16,8 tys. zł, w tym m.in. dwa komputery stacjonarne, notebook, aparat fotograficzny z obiektywem oraz oprogramowanie do prowadzenia magazynu amunicji. Z opisu na fakturach, wyjaśnieniach zakupu skierowanych do Ministra SiT oraz dokumentacji inwentaryzacyjnej (OT) wynikało, że aparat fotograficzny jest wykorzystywany do prowadzenia obserwacji na strzelnicy sportowej oraz podczas treningów biegowych, a oprogramowanie zainstalowane zostało w komputerze pracownika Związku odpowiedzialnego za prowadzenie magazynu broni i amunicji. Ponadto Prezes wyjaśniła, że komputery stacjonarne znajdujące się w siedzibie PZBiath (w pomieszczeniu biura i pokoju Prezes) wykorzystywane były do bieżącej obsługi działalności Związku (w tym m.in. do organizacji zgrupowań kadr narodowych, ich wyjazdów na zawody, obsługi logistycznej, komunikacji z trenerami i zawodnikami) oraz do obsługi i monitoringu realizacji zadań, w tym w ramach Umów. Natomiast notebook wykorzystywany był przez Kierownika Wyszkożenia m.in. do przygotowania programu szkoleniowego kadry narodowej i sprawozdań z jego realizacji oraz przeprowadzania analiz (parametrów zawodników, wyników startowych, wyników badań wydolnościowych).

(dowód: akta kontroli str. 734-738, 744-745)

3. Związek, oprócz zadań określonych w pkt. 3.2. Strategii w ramach Priorytetu 2: *Popularyzacja biathlonu*, nie posiadał programu ani innego dokumentu regulującego prowadzenie promocji biathlonu. Zdaniem Prezes wszystkie niezbędne zadania zostały zapisane w Strategii i nie było potrzeby tworzenia innych dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 717)

Związek w zakresie promocji biathlonu realizował w latach 2014-2017 (do 30 czerwca) działania polegające przede wszystkim na organizacji: pięciu międzynarodowych zawodów sportowych w Polsce⁶⁹, cyklu zawodów w ramach projektu „Biathlon dla każdego”⁷⁰ w liczbie 26 (w tym: 6 w 2014 r., 5 w 2015 r., 2 w 2016 r. i 13 w 2017 r. do 30 czerwca)⁷¹ oraz raz na sezon zawodów pn. „Celuj w Igrzyska”⁷². Ponadto Związek promował biathlon poprzez organizację co roku w Kościelisku Mistrzostw Polski w Biathlonowym Nordic Walking oraz udział w Piknikach Olimpijskich

⁶⁷ Założenia określone we wnioskach były zmieniane aneksami do Umów.

⁶⁸ W 2014 r. za 6,6 tys. zł zakupiono komputer stacjonarny, aparat fotograficzny i obiektyw do aparatu.

⁶⁹ Zorganizowano następujące zawody: 29-31.01.2014 Nadzieje Olimpijskie w Dusznikach Zdroju, 09-11.01.2015 Puchar IBU w Dusznikach Zdroju, 16-18.01.2015 Baltic Cup w Dusznikach Zdroju, 20-22.01.2017 Nadzieje Olimpijskie w Kościelisku i 25-29.01.2017 Otwarte Mistrzostwa Europy Seniorów w Dusznikach Zdroju.

⁷⁰ Był to cykl imprez sportowych, pozwalających na upowszechnianie biathlonu wśród wszystkich grup wiekowych i w każdym regionie w Polsce, poprzez zaznajomienie się z dyscypliną i zawodnikami Kadr Narodowych.

⁷¹ W poszczególnych latach w tych zawodach udział wzięło (odpowiednio): 445, 585, 1391 i 1918 osób.

⁷² W poszczególnych sezonach udział w tych zawodach wzięła następująca liczba osób: 154 sezon 2013/2014, 198 sezon 2104/2015, 257 sezon 2015/2016 i 261 sezon 2016/2017.

organizowanych przez Polski Komitet Olimpijski⁷³, jak również w innych imprezach o charakterze sportowy lub rekreacyjnym⁷⁴.

W latach 2014-2017 (do 30 czerwca) promocja biathlonu została dofinansowywana z budżetu państwa w wysokości 20 tys. zł w 2014 r., 30 tys. zł w 2016 r. i 725,1 tys. zł w 2017 r. (w ramach organizacji zawodów krajowych i zagranicznych) oraz ze środków FRKF w wysokości 30 tys. zł w 2016 r. i 25,1 tys. zł w 2017 r. Ponadto Związek w ww. okresie wykorzystał na cele promocyjne środki pozyskane z IBU oraz od partnerów współpracujących z PZBiath w wysokości 2 861,7 tys. zł, z czego: 648,3 tys. zł na udział i organizację zawodów krajowych; 649 tys. zł na udział i organizację zawodów międzynarodowych w Polsce; 1 297,3 tys. zł na organizację stanowisk biathlonowych w imprezach organizowanych przez PKOl; 10,7 tys. zł na pozostałe akcje (np. Biathlonowy Nordic Walking, dzień sportu); 117,7 tys. zł na wydawnictwa i inne materiały promocyjne oraz 138, 7 tys. zł na promocję biathlonu w telewizji poprzez stację Eurosport.

W latach 2014-2016 Związek zawarł umowę, której przedmiotem była promocja reprezentantów Polski biorących udział w zawodach Pucharu Świata i MŚ.

Związek w dniu 18 lipca 2016 r. złożył wniosek o sponsoring sportowy przez spółkę z udziałem skarbu państwa, który został zaakceptowany i umieszczony na liście Kodeksu Dobrych Praktyk Sponsoringowych. Do listopada 2017 r. nie zawarto umowy sponsoringowej. Prezes wyjaśniła, że: „nie udało się zachęcić żadnego partnera do współpracy sponsoringowej”.

(dowód: akta kontroli str. 717-728)

W ocenie PZBiath dofinansowanie promocji i organizacji mistrzowskich imprez międzynarodowych wystarczająco zostało wsparte przez MSiT w 2017 r. (dofinansowanie organizacji ME w Dusznikach Zdroju oraz Nadziei Olimpijskich w Kościelisku). Natomiast wg Prezes działania promocyjne sportów zimowych w Polsce były niewystarczające, w latach 2014-2016 brakowało dofinansowania promocji i organizacji zawodów pn. „Nadzieje Olimpijskie”. Według niej „(...) Warto zwrócić uwagę na małe zainteresowanie mediów publicznych różnymi dyscyplinami, w tym biathlonem”. Ponadto wskazała na brak: popularyzacji nauki biegania na nartach, transmisji/relacji z amatorskich i masowych imprez sportowych, transmisji biathlonu w telewizji publicznej oraz ogólnodostępnej infrastruktury do uprawiania narciarstwa biegowego.

(dowód: akta kontroli str. 721-722)

W ramach badanej umowy o dofinansowanie organizacji Otwartych Mistrzostw Europy w Dusznikach Zdroju w 2017 r., stwierdzono, że zostały zrealizowane wszystkie zakładane efekty rzeczowe, tzn. udział w imprezie wzięły 34 reprezentacje (przy założeniu 20), a reprezentacja Polski zdobyła brązowy medal w pojedynczej sztafecie mieszanej oraz dwukrotnie zawodniczki zajęły szóste miejsce (przy założeniach osiągnięcia miejsca 1-8).

(dowód: akta kontroli str. 767, 780-784)

NIK pozytywnie ocenia osiągnięte wyniki sportowe kadr narodowych senierek oraz juniorów. W latach 2014-2017 (do 30 czerwca) reprezentacja senierek zdobyła 4 medale (2 na MŚ i 1 na ME w 2015 r. oraz 1 na ME w 2017 r.) oraz 15 miejsc w przedziale 4-8 na IO, MŚ i ME (2 w 2014 r., 6 w 2015 r., 4 w 2016 r., 3 w 2017 r.)⁷⁵, natomiast reprezentanci seniorów nie zdobyli medali i miejsc 4-8.

⁷³ Pikniki organizowane były w: Warszawie 7 czerwca 2014 r., Parku Śląskim w Chorzowie 14 września 2014 r., Katowicach 19 września 2015 r. oraz ponownie w Warszawie 3 czerwca 2017 r. Wg danych przekazanych przez PKOl łączna liczba uczestników ww. pikników wyniosła 22 000.

⁷⁴ „Majówka Młodych Biomechaników” - Szczyrk 09-11.05.2014 r., udział w akcji „Narodowy Dzień Sportu” – 03.10.2015 r. w Warszawie przy stadionie „PGE Narodowy” oraz 01.10.2016 r. w Wodzisławiu Śląskim, Program MSiT pn. „Selfie z Gwiazdą” – 05.09.2016 r., (liczba odbiorców: 270 uczniów Szkół Podstawowych), udział w akcji pn. „Od Przedszkolaka do AWFia” organizowanej przez AWF Katowice w grudniu 2016 r.

⁷⁵ W letnich edycjach MŚ zdobyły pięć medali i dziewięć miejsc 4-8.

Reprezentacja juniorów w ww. okresie zdobyła 2 medale (1 na MŚ w 2015 r. i 1 na ME w 2017 r.) na oraz 10 miejsc 4-8 na MŚ i ME (2 w 2014 r., 3 w 2014 r., 3 w 2015 r. i 2 w 2017 r.)⁷⁶ W ramach badanych Umów osiągnięto powyżej połowy założonych zadań wynikowych – miejsc na zawodach sportowych (53,61% w ramach Umowy z 2014 r., 70% w ramach Umowy z 2015 r. i 60% w ramach Umowy z 2016 r.). Promocja biathlonu przeprowadzona przez Związek, w ramach organizacji ME w 2017 r., za pośrednictwem mediów o szerokim odbiorze społecznym, jak również poprzez organizację szeregu imprez sportowych i rekreacyjnych w latach 2014-2017 oceniona została jako wystarczająca.

IV. Uwagi

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷⁷, NIK zwraca uwagę na obowiązek przestrzegania postanowień umów o dofinansowanie działań Związku ze środków budżetu państwa oraz FRKF zgodnie z wymogami dotyczącymi zakupów i dystrybucji sprzętu sportowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

*Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie NIK, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 19 stycznia 2018 r.

Kontroler

Dariusz Bienek
główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

⁷⁶ W letnich edycjach MŚ kadra narodowa juniorów zdobyła trzy medale i osiem miejsc 4-8.

⁷⁷Dz. U. z 2017 r., poz. 524, zwana dalej „ustawą o NIK”.